

Arcam irDAC en airDAC

Doosjes Vol Speelvreugde

irDAC en airDAC

Dit is het tweede deel van de review over de producten uit de rSeries van Arcam. Het eerste deel, waarin de serie als geheel wordt voorgesteld en de kleinere apparaten worden besproken, kun je [hier](#) lezen.

Dit tweede deel van de review gaat over de grotere componenten in de serie, hoewel 'groter' een relatief begrip is. De irDAC en de airDAC zitten in een behuizing die 19 bij 12 centimeter groot is, met een hoogte van 4,4 centimeter. Het formaat van een lekker dik pocketboek dus.

Muurwratjes

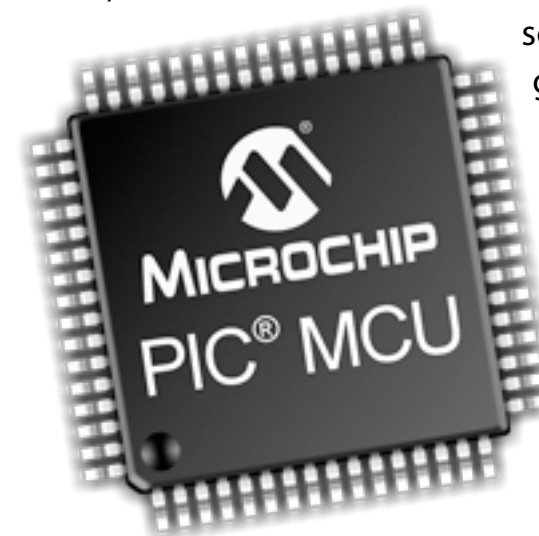
Ze krijgen hun voeding uit een muurtrafo. Het voordeel daarvan is dat hiermee een mogelijke storingsbron buiten de kast is geplaatst, wat de geluidskwaliteit ten goede komt, maar het nadeel is dat sommige van deze kleine schakelende muurwratjes vaak nog wel voor enige verbetering vatbaar zijn. De types die Arcam gebruikt zijn echter van oerdegelijke makelij en dus zie ik geen reden om ze niet te gebruiken. Wellicht dat er in de nabije toekomst een upgrade beschikbaar komt, maar dat zien we tegen die tijd dan wel, voor nu doen we het gewoon met de bijgeleverde voedingen. En het is ook juist wel lekker om eens een keer niet de audiofiel uit te hangen. We hebben het hier bovendien over componenten die net geen 600 euro kosten. Die moeten van mij ook met de af-fabriek geleverde voeding gewoon goed klinken, en ik weet uit vorige ervaringen dat dat Arcam wel is toevertrouwd. Omdat ze geen interne voeding hebben wegen beide doosjes niet veel meer dan een kilo. Dat lijkt weinig, maar het voelt allemaal supersolide aan en de rubberen 'zool' zorgt voor een goed gevoel bij het neerzetten.

Deze componenten heb ik, in tegenstelling tot de kleinere rBlink en rPAC en de eigenlijk niet bij de rSeries horende miniBlink, niet op mijn werkkamer beluisterd maar in de grote set in mijn huiskamer. Daar namen ze om beurten de plaats in van mijn NAD M51 da-converter. Als bronnen werden mijn als 'dedicated' streamer ingerichte Mac mini met JRiver MC20 als playersoft-

ware en mijn Bluesound Node gebruikt, en natuurlijk mijn iPhone om de Airplay functie van de airDAC te testen. Ik was ook benieuwd naar eventuele onderlinge klankverschillen, aangezien ze van verschillende converterchips gebruik maken. In de irDAC zit de prachtige Burr Brown PCM 1796 converter, terwijl de airDAC vanwege de airplay capaciteit gebruik moet maken van de Texas Instruments PCM 5021 chip. Voor de technisch geïnclineerde piepersnijders onder ons: de chips van Burr Brown worden ook onder de naam Texas Instruments verkocht. BB en TI werken sinds augustus 2000 samen en de PCM 1796 wordt onder beide merknamen verkocht. Dat is handig om te weten, voor we allerlei bezorgde mailtjes krijgen dat dit een beetje onduidelijk vermeld staat op de website van Arcam zelf...

Maar dat even terzijde. Omdat ik zelf altijd nogal sceptisch ben over de vaak op forums gerapporteerde 'enorme' klankverschillen tussen da-converterchips - ik ben van mening dat de analoge elektronica in een cd-speler of da-converter aanzienlijk meer klankverschil veroorzaakt - was dit een uitgelezen kans om dit regelmatig door mij van stal gehaalde stokpaardje een keer de wei in te sturen. Of de analoge schakeling in beide apparaten (grotendeels) identiek is weet ik overigens niet, ik heb ze niet open geschroefd, maar ergens lijkt het me wel logisch. Die klankverschillen bleken inderdaad te bestaan maar ze waren zeer subtiel, wat mijn theorie én het vakmanschap van de ingenieurs van Arcam lijkt te ondersteunen.

irDAC usb dac

De Arcam irDAC is in feite de opvolger van de rDAC, die ruim 5 jaar geleden ook al enorm veel waar voor zijn geld bood. De letters ir geven aan dat hij is voorzien van een afstandsbediening, maar dat is niet het enige dat veranderd is ten opzichte van de rDAC. De irDAC profiteert namelijk flink van technologie die is ontwikkeld voor de D33 DAC, het huidige topmodel van Arcam. De klank die dat oplevert is ongelooflijk gul. Er zit echt 'drive' in de muziek en als er één gebied is waarop de irDAC boven de concurrentie uitsteekt is het de laagweergave. Die is namelijk bizar goed voor een apparaat van deze prijs en afmeting. Het laag gaat ongelooflijk diep, heeft power en beschikt over voldoende soepelheid en doortekening om kleine nuances goed weer te geven.

Een track die ik graag gebruik om te horen hoe een apparaat met (sub)laag omgaat is Ghosts, van het live-album Oil On Canvas van Japan. Daar moet je overigens wel de zéér goed gelukte remaster uit 2006 (Virgin/EMI 0946 3 63053 2 5) van hebben, want de oorspronkelijke digitale verdoeking klinkt als een natte krant en de digipack-versie uit 2003 bevat hoorbare kopieerbeveiliging. In het spookachtige intro zit een soort ultra-la-

ge grondtoon die door de Arcam irDAC moeiteloos boven de ruisvloer uitgetild wordt en sonoor door mijn woonkamer rolt. Ik durf te beweren dat deze kleine DAC op dit punt zelfs mijn eigen M51 naar de kroon steekt. Die laat in het laag weliswaar meer doortekening en detail horen en heeft 'overall' een nog net wat betere tonale balans, maar de Arcam gaat beslist dieper!

De irDAC is naast de a-synchrone USB-B (voor je computer), USB-A (voor je iDevice) en twee coaxiale digitale inputs voorzien van twee optische ingangen. Na hem oorspronkelijk via USB te hebben verbonden met mijn Mac mini schakel ik voor het tweede deel van de luistertest over op de optische uitgang van de Mac mini, via een AudioQuest Vodka TosLink kabel. Het verschil in klank dat de galvanisch gescheiden optische verbinding met zich meebrengt is minimaal, omdat ik in de 'vervulde' USB-keten de inmiddels onmisbare AudioQuest JitterBug toepas. Dat is dan weer een veer op de hoed van het ontwerpteam van de JitterBug, maar dat terzijde. Ik luister nog een keer naar de via USB beluisterde tracks omdat ik daarna zal overschakelen naar de airDAC, die behalve zijn optische en coaxiale digitale ingang vrij weinig gemeen heeft met de irDAC.

airDAC AirPlay dac

De Arcam airDAC is een converter die echt op maat gemaakt is voor de moderne manieren waarop we tegenwoordig ons entertainment consumeren. Waar de (prachtige) irDAC naar verhouding een 'traditionele' da-converter is zou je de airDAC qua functionaliteit meer een innovatieve oplossing kunnen noemen. Zijn optische ingang kun je gebruiken om het geluid van je Smart TV, settop-box of game-console op een geweldige manier beter te laten klinken, en een oude cd-speler zal het ongetwijfeld goed doen aan de coaxiale digitale ingang van de airDAC. Dan is het niet zo gek om te denken dat je er dus ook heel goed je streamer op aan zou kunnen sluiten. Dat

klopt ook, maar het hoeft niet. De airDAC heeft namelijk een eigen streamer aan boord. Die werkt via het standaard UPnP/DLNA protocol, dat weliswaar enigszins traag en rudimentair is, maar het werkt wél mooi stabiel en met de uitstekende gratis MusicLife app van Arcam gaat de bediening zelfs verrassend soepel. Maar de sterkste troef van de airDAC is toch wel de mogelijkheid om via **AirPlay** muziek naar de airDAC te 'streamen' en zo vanaf elk willekeurig Apple apparaat (van MacBooks tot iPods/Pads/Phones...alles heeft AirPlay bij Apple) naar muziek te luisteren met de set waar je de airDAC op aansluit. Het enige 'nadeel' is dat de airDAC maximaal 24/96 HiRes materiaal kan afspelen, maar daar zal in de praktijk bijna niemand hinder van ondervinden. Bluetooth is overigens niet aan boord, maar als je dat per se wil zou je de Arcam rBlink ernaast kunnen zetten en die via zijn coaxiale digitale uitgang met de airDAC verbinden.

Klankmatig tapt de airDAC duidelijk uit hetzelfde vaatje als de irDAC, zij het dat er subtiele verschillen te horen zijn. De airDAC heeft in mijn beleving een net iets gelijkmatigere tonale balans. Dat is niet gemakkelijk te horen, maar als je over (grote) full-range luidsprekers beschikt merk je het vooral in de laagweergave. Die is nog steeds mooi doortekend en verrassend krachtig, maar mist net het laatste beetje 'oomph' dat de irDAC wel geeft. Bij klassieke muziek en andere mooie akoestische opnames valt het eigenlijk

niet op, maar als je brute elektronische muziek gaat draaien, zoals de indrukwekkende track Bosphorus van het moddervette album Electrified van Boris Blank (die van Yello inderdaad) dan knort de airDAC net wat minder stevig door. Erg vervelend is dat trouwens niet, het gaat om een nuance en het is uiteindelijk een keuze tussen twee prettige opties. Muziek afspelen van je iPhone gaat probleemloos, ook via de in het verleden al vaker genoemde (want zéér goed klinken-

de) HF Player app van Onkyo. De geluidskwaliteit is, als je heel goed luistert, misschien net een half graadje minder dynamisch, ruimtelijk en kleurrijk dan wanneer ik vanaf mijn NAS stream (via de Mac mini met een goede optische kabel of via de ingebouwde UPnP strammer in de Arcam airDAC), maar een kniesoor die daarop let. Het gaat er gewoon om dat dit kán en dat het allemaal gewoon verdraaid strak werkt.

Conclusie

Tsja, wat kan ik er in de conclusie nog over zeggen wat niet al aan de orde gekomen is? Ik denk zelf dat uit de twee delen van deze review vooral naar voren komt hoe sterk het concept is dat Arcam met de rSeries heeft ontwikkeld. Want je vindt er niet alleen een oplossing voor elke denkbare manier van luisteren naar digitale muziek, je krijgt er ook nog eens een buitengewoon lekkere geluidskwaliteit bij. Het woord dat uit het eerste deel van de review het meeste bleef hangen komt niet voor niets terug in de titel van dit tweede deel: Speelvreugde. Als ik de apparaten uit de rSeries van Arcam met soort- en prijsgenoten vergelijk is het eigen karakter duidelijk herkenbaar. Geen enkele concurrent weet voor dit geld zo'n laagweergave neer te zetten, dat staat wat mij betreft wel vast. Terwijl andere merken voor sommige luisteraars net weer wat hoger zullen scoren op precisie, detaillering en subtiliteit weet Arcam met de aanstekelijke weergave van de producten in de rSeries een duidelijk herkenbare en volledig verdiende prominente plaats op te eisen in dit zwaarbevochten segment van de markt. En dat is een prestatie van formaat!

Extra informatie

Voor meer informatie en prijzen over de beschreven Arcam irDAC en airDAC, zie onze webwinkel:

Arcam irDAC usb da-converter

Arcam airDAC AirPlay da-converter

Spotify

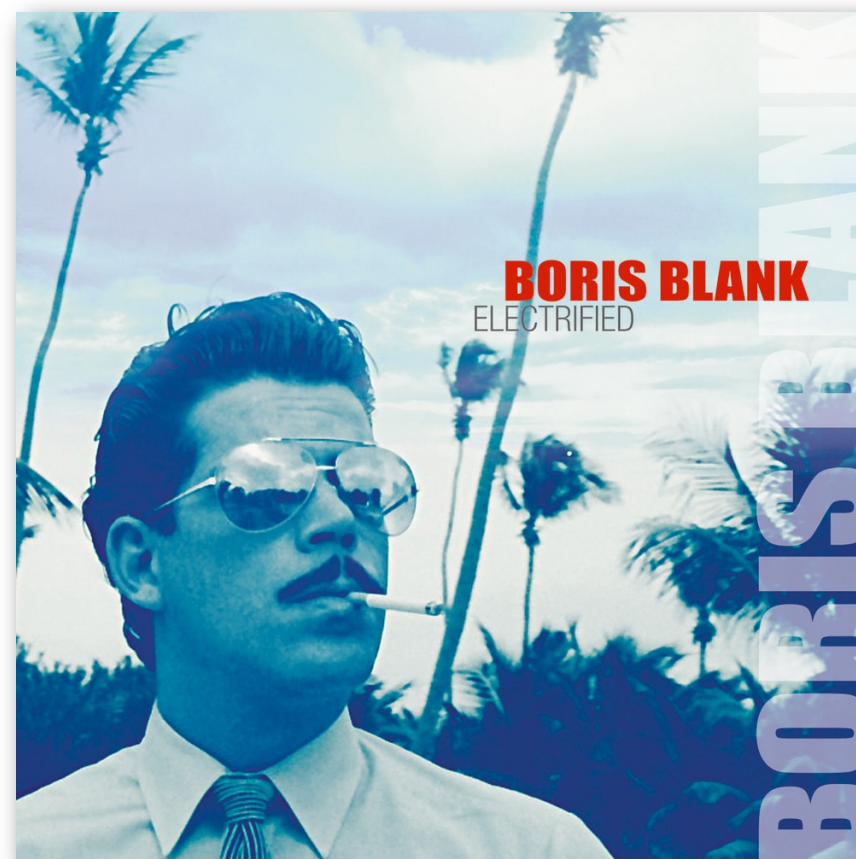

Japan - Oil On Canvas
Boris Blank - Electrified

Tidal

Japan - Oil On Canvas
Boris Blank - Electrified

art`s excellence

© 2015 art`s excellence - www.artsexcellence.com

Dit document is eigendom van art`s excellence en mag niet worden gepubliceerd zonder onze toestemming.